

Bijlage 1: Gekozen opties voor bezuinigingen en extra inkomsten

Omschrijving	Investerings / Berekening	2025	2026	2027	2028	Maatschappelijke effecten
Verlagen aantal IBAs abonnementen		6.000	6.000	6.000	6.000	<i>Geen</i>
Onttrekken incidentele lasten Project Omgevingsplan uit Reserve				100.000	100.000	<i>Geen directe, lagere Algemene reserve</i>
Taakstelling bezuinigingen samenleving			450.000	450.000	450.000	
Kostendekkend maken afvalstoffenheffing ex BTW (50% in 2025)		363.185	726.370	733.383	787.667	<i>Lastenverhoging voor inwoners</i>
Kostendekkend maken rioolheffing		0	0	0	0	<i>Lastenverhoging voor inwoners</i>
Inhaalslag OZB verhoging 11%	11% 4.202.000	462.220	462.220	462.220	462.220	<i>Lastenverhoging voor inwoners</i>
Brief verbonden partijen 5%			151.445	151.445	151.445	
Reserve dekking structurele exploitatielasten	6 2.520.000	420.000	420.000	420.000	420.000	

Bijlage 2: Niet gekozen opties voor bezuinigingen en extra inkomsten

Omschrijving	Investeringen /	2025	2026	2027	2028	Maatschappelijke effecten
Niet toekennen extra benodigde gelden voor WMO		220.000	220.000	220.000	220.000	<i>Een versoberd aanbod in vervoer leidt tot minder zelfredzaamheid en participatie. Het gevolg hiervan is minder deelname aan de maatschappij, eenzaamheid etc. Minder toegang tot Hbh zorgt ervoor dat kwetsbare inwoners minder lang thuis kunnen blijven wonen omdat basiszorg ontbreekt. Doordat wij de kosten voor vervoer en huishoudelijke hulp toch moeten betalen is hier niet voor gekozen. In plaats daarvan is dit onderdeel van de taakstelling van € 450.000.</i>
Schoolzwemmen			62.471	124.942	124.942	<i>Kinderen bewegen minder, scholen kunnen niet voldoen aan hun wettelijke plicht voor voldoende bewegingsonderwijs, er ontstaat mogelijk meer druk om de gymzaalbezetting en kinderen zijn niet zwemvaardig. Daarnaast werkt dit kansenongelijkheid in de hand; een zwemdiploma is niet voor iedereen te betalen.</i>
Zwembad Monnickendam			207.406	207.406	207.406	<i>Met het sluiten van het zwembad vervalt de mogelijkheid om lokaal/dichtbij te kunnen zwemmen. Waarbij ook het zwemonderwijs in de knel komt.</i>
Muziekonderwijs			65.170	130.340	130.340	<i>Muziekonderwijs is goed voor de algemene vorming van kinderen. Ook hier ontstaat kansenongelijkheid; niet alle kinderen kunnen meer kennismaken met muziekonderwijs en cultuur. Ofwel kinderen krijgen minder kans zich breed te ontwikkelen en te ontplooien.</i>
Gevraagde extra inflatieverhoging Samenleving 5,19% ipv 2,2%		231.392	231.392	231.392	231.392	<i>In de Voorjaarsnota is voorzien in een inflatiecorrectie voor de overige materiële lasten van 2,2%. Gelet op de tarieven in de contracten voor WMO en jeugd zou echter rekening gehouden moeten worden met een percentage van 5,19%. Omdat we deze kosten moeten betalen hebben wij ervoor gekozen dit onderdeel van de taakstelling van € 450.000 te laten zijn.</i>
Taakstelling Samenleving Jeugd		200.000	500.000	500.000	500.000	<i>Door vroeg hulp en ondersteuning te bieden aan kinderen, jongeren en gezinnen voorkomen we ergere problematiek op dat moment, maar ook voor in de toekomst. Hulp aan kinderen en gezinnen biedt de mogelijkheid om generatieproblemen te doorbreken; op de lange termijn voorkom je hiermee problemen en onveilige situaties in de toekomst.</i>

Bijlage 2: Niet gekozen opties voor bezuinigingen en extra inkomsten

Omschrijving	Investerings /	2025	2026	2027	2028	Maatschappelijke effecten
Renovatie sporthal 't Spil i.p.v. nieuwbouw sporthal Marijkeveld	3,27% 3.500.000		-57.225	-201.950	136.806	Indien de nieuwe sporthal niet gerealiseerd wordt en er een nieuw besluitvormingsproces over binnensportaccommodaties in Monnickendam wordt doorlopen is een investering in de huidige accommodaties noodzakelijk om deze voor een nog beperkte periode in stand te houden (max 10 jaar). Met het niet realiseren van de nieuwe sporthal vervalt ook de mogelijkheid van woningbouw op de locatie 't Spil.
Bijdrage nieuwkomersschool niet doen		43.169	43.169	43.169	43.169	Als wij als regio niet bijdragen aan het nieuwkomersonderwijs is het risico dat er minder of korter nieuwkomersonderwijs geboden kan worden. Het effect hiervan is kinderen die niet taalvaardig genoeg zijn. Ze stromen in reguliere scholen in en ze lopen het risico op een onderwijsachterstand gedurende hun scholcarrière of overplaatsing naar speciaal onderwijs. Daarnaast betekent minder nieuwkomersonderwijs mogelijk ook dat kinderen naar andere scholen verder weg moeten. Dat heeft gevolgen voor de kosten voor het leerlingenvervoer.
Subsidie bureau Halt		0	4.390	8.780	8.780	Niet meer inzetten op deze preventieve aanpak vergroot de kansen om maatschappelijke problematiek. Hiermee wordt het risico op inzet van dure, individuele maatwerkvoorzieningen vergroot.
Volksfeesten		5.070	5.070	5.070	5.070	De leefbaarheid van de kernen neemt af. Kernen worden minder aantrekkelijk.
Bibliotheekwerk		0	284.996	284.996	284.996	Het hebben van een volwaardige bibliotheek is van 2025 een wettelijke taak voor gemeente, ook wel zorgplicht genoemd. Het maatschappelijke effect van minder bibliotheken is vershraling van het voorzieningenaanbod.
Amateuristische kunstbeoefening		0	0	7.625	15.249	Het voorliggende veld dat belangrijk is voor sociale cohesie en positieve gezondheid vershraalt. Diverse doelgroepen kunnen niet meer terecht bij activiteiten die bijv. eenzaamheid tegengaan.
Cultuurprestaties, overige culturele activiteiten		960	13.160	13.160	13.160	Het voorliggende veld dat belangrijk is voor sociale cohesie en positieve gezondheid vershraalt. Diverse doelgroepen kunnen niet meer terecht bij activiteiten die bijv. eenzaamheid tegengaan.

Bijlage 2: Niet gekozen opties voor bezuinigingen en extra inkomsten

Omschrijving	Investeringen /	2025	2026	2027	2028	Maatschappelijke effecten
Onderwijs algemeen, uitbestedewerkzaamheden		15.935	18.750	18.750	18.750	<i>Als wij als regio niet bijdragen aan het nieuwkomersonderwijs is het risico dat er minder of korter nieuwkomersonderwijs geboden kan worden. Het effect hiervan is kinderen die niet taalvaardig genoeg zijn. Ze stromen in reguliere scholen in en ze lopen het risico op een onderwijsachterstand gedurende hun scholcarrière of overplaatsing naar speciaal onderwijs. Daarnaast betekent minder nieuwkomersonderwijs mogelijk ook dat kinderen naar andere scholen verder weg moeten. Dat heeft gevolgen voor de kosten voor het leerlingenvervoer.</i>
Leerlingenvervoer, uitbestede werkzaamheden		6.627	7.749	7.749	7.749	<i>De bezuiniging leidt tot inefficiënte routes, hogere kosten kan leiden tot onnodig lange reistijd voor kinderen.</i>
Jeugd en jongerenwerk		9.975	11.600	11.600	11.600	<i>Voorkomen duurdere trajecten jeugdzorg. Beter zicht op en ondersteuning van het welzijn van jongeren</i>
Algemeen maatschappelijkwerk uitvoering, subsidies welzijnsjaarprogramma		0	0	67.291	134.581	<i>Inwoners ontvangen dichtbij kort durende, laagdrempelig zorg en ondersteuning.</i>
Ondersteuning vrijwilligers en informele zorguitvoerders		67.015	81.266	81.266	81.266	<i>Met de vergrijzing groeit de vraag naar vrijwilligers en informele zorg. Mantelzorgers en vrijwilligers worden overbelast, vallen uit etc. als deze laagdrempelige hulp verdwijnt. Mensen kunnen minder lang zelfstandig thuis wonen en zichzelf redden. Dit leidt tot hogere kosten door meer gebruik van duurdere professionele zorg.</i>
Ouderenzorg uitvoering		73.795	117.930	117.930	117.930	<i>Dit zijn de subsidieverstrekingen aan organisaties voor ouderenwerk/zorg in het voorliggend veld. Deze zijn onder andere van belang in het tegen gaan van eenzaamheid. Daarnaast wordt vanuit dit budget ook de subsidie aan Welzijn Wonen Plus verstrekt. Deze organisatie organiseert en ondersteunt bij activiteiten voor ouderen en (jonge) mantelzorgers. En voorziet ook in de samenwerking van de lokale zorg-en welzijnsorganisaties.</i>

Bijlage 2: Niet gekozen opties voor bezuinigingen en extra inkomsten

Omschrijving	Investerings /	2025	2026	2027	2028	Maatschappelijke effecten
Toegang jeugd uitvoering		278.823	294.593	294.593	294.593	Schoolmaatschappelijk werk (SMW) ondersteunt, adviseert en begeleidt kinderen op de Waterlandse scholen. Dit kan zowel individueel als in groepsverband. Door deze voorziening weg te bezuinigen zijn kinderen, leerkrachten en gezinnen direct afhankelijk van (duurdere) specialistische hulp. Daarnaast kan het ook zo zijn dat kinderen en/of jongeren uitvallen op het reguliere onderwijs wegens gebrek aan ondersteuning. Het stopzetten van het SMW kan overigens niet in 2024 of 2025. Ons contract loopt tot september 2025.
WMO Advisering uitvoering		15.553	17.426	17.426	17.426	De adviesraad sociaal domein en medische advisering zijn allebei wettelijke taken.
Uitvoeringskosten WMO uitvoering		25.151	46.170	46.170	46.170	In dit geval voldoen we niet aan wettelijke eisen. Het respijthuis is bedoeld om mantelzorgers kort te ontlasten, bezuiniging hierop zorgt voor uitval van deze belangrijke informele hulp.
WMO Cliëntondersteuning uitvoering		78.545	93.857	93.857	93.857	Het maatschappelijke effect is dat kwetsbare inwoners onvoldoende weten waar ze recht op hebben, van welke regelingen ze gebruik kunnen maken en dat ze afhankelijkheid ervaren van de lokale overheid.
Hogere brandstofprijzen, verwijderen aanvraag voorjaarsnota		22.554	22.554	22.554	22.554	Geen effect.
Verkoop Toilet parkeerterrein Marken		200.000	-3.082	-3.082	-3.082	Het gebouw wordt afgestoten, indien er geen overname kandidaat is vervalt deze voorziening
Verkoop Toilet/douche Marken		200.000	33.742	33.742	33.742	Het gebouw wordt afgestoten, indien er geen overname kandidaat is vervalt deze voorziening
Verkoop Medisch centrum Marken		700.000	-7.819	-7.819	-7.819	Het gebouw wordt afgestoten, indien dit niet met de huidige voorzieningen kan dan moeten er andere locaties gezocht worden voor brandweer en huisartsen
Voormalige werkplaats Marken		2.582	2.582	2.582	2.582	Bij verkoop mogelijk geen voorziening meer voor huidige gebruiker, eilandraad tbv groeninzameling
Voormalige werkplaats IJpendam		3.145	3.145	3.145	3.145	Bij verkoop mogelijk geen voorziening meer voor huidige gebruiker, vrijwilligers insectentuin
Openbare verlichting		185.831	185.831	185.831	185.831	Er is geen openbare verlichting aanwezig. Dit heeft gevolgen voor de leefbaarheid en veiligheid van inwoners.
Civiele kunstwerken bedieningskosten hefbrug		25.468	25.468	25.468	25.468	De doorvaart tussen Broek in Waterland en Monnickendam is gestremd
Pontveer IJpendam		16.810	16.810	16.810	16.810	Er is geen verbinding meer tussen IJpendam en den IJp
Sporthal 't Spil		121.312	121.312	121.312	121.312	Leefbaarheid en maatschappelijke voorzieningen komen in het geding. Het bevorderen van sport en schoolgym komt in het geding

Bijlage 2: Niet gekozen opties voor bezuinigingen en extra inkomsten

Omschrijving	Investerings /	2025	2026	2027	2028	Maatschappelijke effecten
Sporthal Marijkestraat		14.402	14.402	14.402	14.402	<i>Leefbaarheid en maatschappelijke voorzieningen komen in het geding. Het bevorderen van sport en schoolgym komt in het geding</i>
Gymzaal Broek in Waterland (Nieuwland)		24.664	24.664	24.664	24.664	<i>Leefbaarheid en maatschappelijke voorzieningen komen in het geding. Het bevorderen van sport en schoolgym komt in het geding</i>
Gymzaal Marken Buurterstraat		32.147	32.147	32.147	32.147	<i>Leefbaarheid en maatschappelijke voorzieningen komen in het geding. Het bevorderen van sport en schoolgym komt in het geding</i>
Gymzaal IJpendam		69.889	69.889	69.889	69.889	<i>Leefbaarheid en maatschappelijke voorzieningen komen in het geding. Het bevorderen van sport en schoolgym komt in het geding</i>
Buitendienst Sport cultuur en recreatie. Onderhoud sportparken		312.663	312.663	312.663	312.663	<i>Leefbaarheid en maatschappelijke voorzieningen komen in het geding. Het bevorderen van sport en schoolgym komt in het geding</i>
Muziektent IJpendam		1.877	1.877	1.877	1.877	<i>Het gebouw wordt afgestoten, indien er geen overname kandidaat is vervalt deze voorziening en is er geen accommodatie voor culturele evenementen in het van Oorschootplantsoen in IJpendam</i>
Groenvoorziening		50.000	50.000	50.000	50.000	<i>Minder inzet op onderhoud groen</i>
Bestuurlijke representatie		27.907	27.907	27.907	27.907	<i>Er is geen budget meer voor bijeenkomsten zoals de nieuwjaarsbijeenkomst, lintjesregen, veteranendag, vieringen huwelijksjubilea etc.</i>
Communicatie		30.000	30.000	42.000	42.000	<i>Er is geen budget meer voor de gemeentepagina, brochures, advertenties en andere communicatie tbv de inwoners</i>
Toerisme, uitbestede werkzaamheden		40.632	40.632	40.632	40.632	<i>Minder faciliteren van toerisme en promotie.</i>
Subsidie Bolder		71.631	143.263	214.894	286.525	<i>Er is geen plek meer voor laagdrempelige hulp (Sociaal Plein) en activiteiten die bijdragen aan de sociale cohesie, leefbaarheid en het welzijn van inwoners. De Bolder biedt geen sociaal cultureel werk meer en moet mogelijk sluiten.</i>
Toerisme subsidies welzijnsjaarprogramma		10.633	21.265	21.265	21.265	<i>Minder faciliteren van toerisme en promotie.</i>
Toerisme bijdragen aan derden			37.601	37.601	37.601	<i>Minder faciliteren van toerisme en promotie.</i>

Bijlage 3: In de begroting opgenomen extra voorzieningen/uitgaven

Omschrijving	Investerings /	2025	2026	2027	2028	Beschrijving
Versterking ambtelijke organisatie		-320.000	-320.000	-320.000	-320.000	Tijdens het opstellen van de begroting 2024 onderkende het college dat de gemeentelijke organisatie sterk belast is. De bevinding was toen dat voor een soepel functioneren een uitbreiding van 4 fte gerechtvaardigd was. Inmiddels moet worden vastgesteld dat de taakomvang voor de ambtelijke organisatie zeker niet is afgenomen. Reden voor het college om de raad alsnog voor te stellen de formatie met 4 fte uit te breiden. Voor de uitbreiding van de organisatie met 4 fte is een bedrag van € 400.000 nodig. Een deel van de financiering van deze fte's tot in orde van € 320.000 per jaar wordt opgenomen in de begroting het resterende deel kan worden gevonden in het beperken van externe inhuur.
Sportbeleid		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	In afwachting van het vaststellen van het sportbeleid is een inschatting gemaakt van de extra lasten. Dit budget betreft alleen de "zachte" kant van sportbeleid en dus geen sportaccommodaties
Dorpshuizen / De Bolder		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	Hiermee wordt het dorps huisfonds robuuster. De beperkte omvang van het dorps huisfonds zorgt ervoor dat sommige dorps huizen minder subsidie krijgen dan voorheen.

Bijlage 4: Niet in de begroting opgenomen extra voorzieningen / uitgaven

Omschrijving	Investerings /	2025	2026	2027	2028	Betere omschrijving/ wat wordt niet meer gedaan
Het naar voren halen van de nieuwbouw BNC	3,27% 10.900.000			-178.215	-628.930	<i>In het Integraal Huisvestingsprogramma (IHP) staat het Bernard Nieuwentijt College (BNC) in 2032-2037 voor renovatie/nieuwbouw gepland. Schoolbestuur Zaam wil graag op korte termijn duidelijkheid of de gemeente besluit tot nieuwbouw/renovatie en tot het naar voren schuiven ervan. Een nieuw gebouw is namelijk een voorwaarde voor de Purmerendse Scholengroep om het BNC over te nemen. Er wordt op dit moment ambtelijke gewerkt aan een voorstel. Besluitvorming hierover vindt dit najaar plaats. Daarom is niet gekozen voor het naar voren halen van de investering.</i>
Stadspas		-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	<i>Dit bedrag is een inschatting wanneer Waterland kiest voor aansluiten bij de gemeente Amsterdam. Afhankelijk van de culturele activiteiten die de gemeente Amsterdam kiest kunnen de kosten oplopen. Een andere variant is aansluiten bij gemeente Purmerend. De uiteindelijke kosten zijn nog niet bekend omdat Purmerend dit nog aan het uitrollen. De kosten zijn wel lager en bedragen ca 110.000 per jaar.</i>
Tijdelijke woningen		0	-310.000	-310.000	-310.000	<i>Uitgangspunt zijn 100 tijdelijke woningen op een nader aan te wijzen locatie voor een periode van 20 jaar, totale investering van € 7.500.000. Meenemen een subsidie bedrag van € 3.030.000, locatie moet daarvoor voldoen aan de Rijks stimuleringsregeling Flex-en Transformatiewoningen (SFT = subsidie) waarbij een voorwaarde is dat 30% van de woninge bestemd is voor ontheemde oekrainers en/of statushouders. De tijdelijke woningen worden beheerd, onderhouden en verhuurd door een woningcorporatie. Totale investering gemeente geraamd op € 4.470.000 welke in 20 jaar moet worden afgespreven. Nu uitgegaan van realisatie in 2025 en hiermee effect begroting vanaf 2026. Ook dit bedrag is een voorlopige inschatting. Conform het verzoek van de raad zal het college nog dit jaar met een concrete businesscase komen op één of meerdere nog te kiezen voorkeurslocaties.</i>

Bijlage 4: Niet in de begroting opgenomen extra voorzieningen / uitgaven

Omschrijving	Investerings /	2025	2026	2027	2028	Betere omschrijving/ wat wordt niet meer gedaan
Opheffen kapitaallasten reserves		-609.000	-677.000	-677.000	-677.000	<i>In het verleden zijn kapitaallasten reserves gebruikt om tot een sluitende begroting te komen. Bij het in de toekomst vervangen van deze investering komen de kapitaallasten op de begroting te drukken. Door al in dit stadium alle reserves vrij te laten vallen naar de algemene reserve ontstaat een robustere exploitatiebegroting. Daarbij moeten dan wel bezuinigingen worden gevonden om in dit stadium reeds de tekorten te dekken.</i>